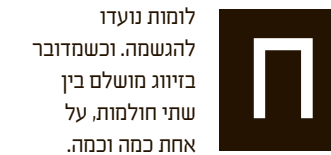

החוט המקשר

שולה מוזס וטל צור, המייסדות והמנהלות הקריאטיביות של IOTA

כיצד להגדיר אותם". רצה הגורל, ולפני שנתיים הפגישו קולגות בין שולה מוזס והמעצבת טל צור - ומאז, אפשר לומר, הכל היסטוריה. "הבריף הראשוני היה לוט בערפל. משהו בסגנון 'סריגה, עסק חברתי ושיהיה בהצלחה'", מספרת בחיוך צור, המנהלת הקריאטיבית של IOTA, "אבל די מהר הבנו, שהדבר גם אפשרי וגם מעשי ושניתן להקנות מיומנות לכל אישה כמעט. בעוד המוטיבציה של שולה נבעה בעיקר מהעצמה והעסקה נשית וממלאכת היד, המוטיבציה שלי נבעה בזמנו מעצם הקמת המותג, פיתוח הרעיון, עיצוב המוצר והעיסוק בטקסטיל שאני כל כך אוהבת. למעשה, אני הייתי שפן הניסיון, מכיוון שבזמנו בעצמי לא ידעתי לסרוג, שולה לימדה אותי את המלאכה. כך, מהר מאוד החלטנו שלא לקחת מיומנות קיימת, אלא להקנות מיומנות פשוטה יחסית לנשים אחרות באופן כזה שהן יהפכו למומחיות, מקצועיות ומועצמות כנשים גאות, שיוכלו לייצר תוצרים שיאפשרו להן לעבוד ולפרנס בכבוד".

לומות נועדו להגשמה. וכשמדובר בדיווג מושלם בין שתי חולמות, על אחת כמה וכמה. כך, מתוך חלום, נולד מותג העיצוב החברתי IOTA. חלומי לא פחות היה ביתן המותג, שבלט ביופיו בתערוכות העיצוב Maison&Objet אשר התקיימה בספטמבר בפריז. נדנדה מעוררת קישוטים סרוגים שהשתלשלה מהתקרה העלתה חיוכים, עוררה סקרנות והובילה את המבקרים להיכנס פנימה ולחזות בפלאי העיצוב של שולה מוזס וטל צור. אבל כמו כל סיפור טוב, גם את הסיפור הזה יש להתחיל מההתחלה. "היו לי חזון ורעיון, וחיפשתי מישהו שיעזור לי להוציא אותם אל הפועל", נזכרת מוזס, מייסדת IOTA. "כמי שסורגת שנים ארוכות, דמיינתי עסק שישלב בין סריגה וייעוד חברתי. בעיני רוחי, ראיתי מותג המספק עבודה לנשים, שמסיבות שונות לא יכולות לצאת לעבוד מחוץ לבית. אלה ייצרו אלמנטים סרוגים, מהם נוכל להרכיב בהמשך פריטי עיצוב יוקרתיים שיועמדו למכירה. מחד, יישען המותג על רעיון חברתי בו לנשים יהיו עבודה ושכר הוגנים, ומאידך, נפיק פריטי עיצוב משובחים, שבזמנו עוד לא ידעתי בדיוק

נדנדה מעוררת אלמנטים סרוגים שמשכה את תשומת לב המבקרים בתערוכת Maison&Objet

מוטיבציה, אמביציה והרבה אמונה - הן שהניעו את שולה מוזס וטל צור להקים מותג חדש, המבוסס על דיאלוג שווה ערך בין ערכים חברתיים ובשורה עיצובית. בתערוכת Maison&Objet האחרונה בפריז הן כבר זכו להיכלל ברשימת שנים-עשר המותגים המעניינים והמסקרנים. וזוהי רק ההתחלה... / אודית לורן בלקין / צילומים: רוקן מנגן

מימין: תכשיט כשיתוף פעולה עם טלי אברהם למעלה: שטיח וכרית מהקולקציה הראשונה

טל צור, הצעירה מבין השתיים, למדה עיצוב תעשייתי במכון הטכנולוגי בחולון, לשם חזרה מאוחר יותר כחברה בסגל המרצים. בהמשך למדה קונדטוריה, מכרה מתוצריה העיצוביים בטולמנס, למדה אוצרות באוניברסיטת תל אביב, שימשה כאסיסטנטית של גלית נאון בהוראת תואר שני בבצלאל, עבדה ברשת "סטורי" כמנהלת ויזואלית והקימה את מותג הבית "פיפר", המתרגם טרנדים אופנתיים לפריטים על-זמניים. "כבר אז ידעתי שמה שמעניין אותי זה איך מוציאים רעיון אל הפועל באמצעות קראפט. אבל בנקודה זו הבנתי יותר לעומק שאני אוהבת טקסטיל ורוצה להתעסק בו, אם כי דווקא באובייקטים שאינם קשורים באופנה".

שמכרנו את מניותינו בעיתון החלטנו להחזיר לפחות חלק מהכסף לחברה ולקהילה", מספרת מוזס. "המטרה היא לפתוח לצעירים חלון לחלום, להקנות להם ביטחון בעצמם, ובדרך לממש את הפוטנציאל הגלום בהם באמצעות תכנית שמונה-שנתית המתחילה בתחילת י"ב".

חבלי לידה

מוזס וצור החלו לעבוד בפגישות שבועיות בביתה של מוזס. "התחלנו ליצור אובייקטים שונים, לאסוף השראות, לחפש רפרנטים מתחום הסריגה, לעשות סקיצות, לחפש יצרנים, לייצר חוטים ואף לסרוג פריטים שבחלקם גם זיהינו פוטנציאל. בחרנו להתמקד בקרושה, שזו סריגה במסרגה אחת", מספרת צור, "אבל תערוכה ספציפית שנקלעתי אליה בבוסטון, בנושא פיסול באריגים בחמישים השנים האחרונות, ושאליה נסעה גם שולה במיוחד, היא זו שכמו הידקה אצלנו את הדברים ודרבנה אותנו להמשיך ולהתמקד בעשייה".

פרויקטים ואת הקולוריסטית קרן נוימן, איתה פיתחו את הצבעוניות עבור הקולקציה הראשונה. "הידע של בן ארוש בתחום הטקסטיל פתח לנו פתח אדיר ואיפשר לנו לחפש פתרונות בתחום הטקסטיל. הדיוק של נוימן איפשר לנו לבחור עשרה גוונים של חוטים גולמיים, שמהם הרכבנו מינים רבים של חוטים חדשים. צ'סלר הייתה שותפה לכל ההחלטות מההתחלה, והיא גם זו שידעת איך לגרום לדברים לקרות בפועל", אומרות מוזס וצור. "התחלנו לעבוד על חוטים ולבדוק תמחרים, והבנו שהכוון הייחודי שלנו יהיו בפיתוח הטקסטיל עצמו. כך בילינו ימים ארוכים במפעל לחוטים, במטרה לפתח ולהגיע לחומר הגלם המתאים אותו מייצרים עבורנו היום בעבודת יד. במקביל, הבנו שנכון יהיה ללכת על עיצוב מוצר שיהווה במה לטקסטיל ולעבודת היד שפיתחנו. הבחירה בסריגה באה כקונטרה למראה התעשייתי המוביל היום בעולם העיצוב, ומתוך רצון לייצר שפה משל עצמנו". בתוך כל זה, מצאו השתיים זמן גם לניסוי הראשון בלימוד נשים את רזי הסריגה במטרה לספק להן עבודה <

בהמשך. דרך פעילה חברתית, הגיעו השתיים אל הפזורה הבדואית ליד ערד, שם הכשירו בהצלחה שתי סדרגות משובחות, שרכשו מיומנות גבוהה ומקבלות מהן כיום עבודה קבועה ורציפה. "כדי להעניק לסדרגות את תוספת הכבוד שבהחלט מגיעה להן, וגם משום שטביעת האצבע שלהן הופכת כל מוצר ליחיד במינו - אנחנו גם מצרפות לכל מוצר מוגמר תווית עליה רשום שמה של הסדרגת והתאריך. כך יוצא שהן לגמרי חלק מכל התהליך, כשבהמשך בכונתנו להרחיב את המעגל לקהילה בינלאומית גדולה, שמושגת על העצמה נשית ונותנת משמעות לעשייה".

תכשיט בשיתוף פעולה עם טלי אברהם

הערך שבאחריות חברתית

הקולקציה הראשונה שגובשה ב-IOTA כתמהיל שנבע מתחושות בטן, מציגה מנעדים שונים מעולם העיצוב לצד יכולות של מלאכת יד. הקולקציה כוללת שטיחים, פופים, כריות רצפה ושרפרפים בגדלים ובמרקמים שונים, בחלקם בנימורי גדילים. זאת לצד נדנדות אווריריות מעוטרות במבחר אלמנטים סרוגים. כל הפריטים עשויים שילובים של גוונים מעושנים, ובהם חציל, ורוד, בורדו, כחול עמוק, ירוק בקבוק, טורקז, מנטה, זהוב, בז', אפור וגוונים טבעיים למיניהם. הקולקציה הוצגה לראשונה בחודש מאי במסגרת שבוע העיצוב בניו יורק, שם קיבלו המון תגובות חיוביות והבינו את הפוטנציאל האמיתי שבאסופת המוצרים הטקטיליים החוגגים עשייה חברתית, מלאכת יד וצבע, ולא פחות חשוב - המושכים אנשים להתעניין ולגעת. בתערוכת Maison&Objet, בה השתתפו בחודש ספטמבר בפריז, המשיכו לקבל חיוקים חיוביים, מצד בעלי חנויות, קניינים, טרנדולוגים ואמנים, כמו גם אדריכלים ומעצבי פנים, שהביעו עניין הן בפן המסחרי של עיצוב המוצר והן בסיפור החברתי שמאחוריו. "בתערוכה בפריז יכולנו במפורש לראות תפיסה צרכנית מצד קניינים

שרפרף מהקולקציה הראשונה

הכוללת חיפוש אחר אותנטיות, עבודת יד, כנות ותהליכים שקופים", אומרת צור. "אמנים וטרנדולוגים התעניינו בצבעוניות, בטקטיליות ובסריגה. כך או כך, כמעט כל המבקרים התעניינו בערך המוסף של האחריות החברתית. אדריכלים ומעצבים רבים שביקרו בתערוכה חידדו בפנינו גם את היכולת שלנו לייצר פריטים בהזמנה אישית, וכך נוצר עבורנו פתח מסחרי נוסף ולא פחות מעניין".

ההתחלה של IOTA בהחלט מבטיחה. מתוך אלפי מציגים בתערוכה, נבחר המותג הישראלי לאחד מ-12 המותגים המעניינים והמסקרנים בה ולאחד מ-35 מותגים נחשבים ומעניינים, על ידי מגזין עיצוב צרפתי מוביל שהביא לפניו רבות. מעבר לכך, פריטי המותג צולמו להפקות עיצוב במגזינים מובילים, ופריטים נוספים נשלחים לחו"ל ויצולמו להפקות בעתיד.

בנוסף לפעילות בתחום הסריגה, מתכוונות השותפות ב-IOTA לרעות גם בשדות זרים. ראייה ראשונה לכך היא שיתוף הפעולה עם המעצבת טלי אברהם, בעלת המותג METALACE, אותה הן מכירות מזה זמן. "למרות שטלי דיברה לאורך זמן על עיצוב וייצור תכשיטים, הקשר בינינו לא התממש עד כה", מסבירה צור, "אבל ברגע שהבנו שקיים פוטנציאל, ושלמעשה עיצוביה עוסקים בפרשנויות שונות לטקסטיל, החלטנו לייצר שיתוף פעולה איתה ועם המעצבת התעשייתית מאיה בן דוד, ליצירת קולקציית תכשיטים שכמו מחשטרת את הטקסטיל ופורמת את המתכת. פריטים אלו נוצרים היום על ידי קבוצת נשים ערביות ואתיופיות מלוד שאותן לימדנו את המלאכה". מוזס וצור בהחלט מעוניינות לפתח את הפעילות ולייצר מכירות גם בארץ. רשימה מתעדכנת של כתובות לרכישת פריטי העיצוב והטקסטיל, כמו גם התכשיטים, מתעדכנת בכל עת באתר המותג. ואם תהיתם לרנע מה זה בעצם IOTA? הרי שמדובר בחלקיק. ולמה חלקיק? "גם מפני שאנחנו חלקיקים אנושיים שבונים קהילה, וגם כי הפריטים שלנו עשויים מאלמנטים קטנים, מעיניים סרוגות ומחלקים קטנים שיוצרים שלם", מסכמת מוזס וצור.

uditlorraine@gmail.com